

PRIJEDLOG

**IZVJEŠĆE
ZA RAZDOBLJE OD 2015. DO 2017. GODINE O PROVEDBI
NACIONALNOG AKCIJSKOG PLAN A ZA ZELENU JAVNU NABAVU ZA
RAZDOBLJE OD 2015. DO 2017. GODINE S POGLEDOM DO 2020. GODINE**

Zagreb, kolovoz 2018.

1. UVOD

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 26. kolovoza 2015. godine usvojila Odluku o donošenju Nacionalnog akcijskog plana za zelenu javnu nabavu za razdoblje od 2015. do 2017. godine s pogledom do 2020. godine (u daljnjem tekstu: I. NAP ZeJN), kojom je zadužila Ministarstvo zaštite okoliša i energetike dostaviti Vladi Republike Hrvatske trogodišnje izvješće o provedbi mjera iz I. NAP ZeJN. Također je zadužila MZOE i Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (u daljnjem tekstu: FZOEU) za provedbu I. NAP ZeJN.

I. NAP ZeJN se donio na temelju Strategije održivog razvitka Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 30/2009), koja u poglavlju 3. Održiva proizvodnja i potrošnja navodi glavni cilj „Ostvariti uravnotežen i stabilan rast gospodarstva koji bi imao manji utjecaj na daljnju degradaciju okoliša i stvaranje otpada nego dosada. Rast mora pratiti promjena neodrživih obrazaca ponašanja u kućanstvima te u javnom i privatnom sektoru.“ Dalje su u poglavlju među navedenim aktivnostima i mjerama za ostvarenje ovog cilja navodi „uvođenje održivosti u javnu nabavu i odabir okolišno prihvatljivih proizvoda“.

U I. NAP ZeJN-u je postavljen kao strateški cilj do 2020. godine provesti najmanje 50% javne nabave u Hrvatskoj uz primjenu mjerila zelene javne nabave. Ovaj cilj se planira ostvariti kroz dva nacionalna akcijska plana, kroz ovaj I. NAP ZeJN nakon čega slijedi usvajanje II. NAP ZeJN za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Postavljeni cilj je istovjetan zajedničkom cilju na razini Europske unije (u daljnjem tekstu: EU) te su gotove sve države članice izradile svoje nacionalne akcijske planove kako bi doprinijele tom cilju (7. Akcijski program za okoliš EU-a „Živjeti dobro unutar granica našeg planeta“, 2014.-2020.).¹

Kroz I. NAP ZeJN se nastojalo uspostaviti okvir za provedbu mjera i aktivnosti koje će doprinijeti većem uključivanju mjerila zelene javne nabave (u daljnjem tekstu: ZeJN) u postupke javne nabave i postizanju ovog cilja.

Na razini EU većinom se koristi pojam zelena javna nabava, koja se definira kao „postupak pri kojem javna tijela nastoje naručivati robu, usluge i radove koji tijekom svojeg životnog ciklusa imaju manji učinak na okoliš od robe, usluga i radova s istom osnovnom funkcijom koje bi inače naručili“.² Koristi se još i pojam održiva javna nabava kada se pored okolišnih uključuju i društveni parametri.

U tu svrhu Europska komisija (u daljnjem tekstu: EK) u suradnji sa stručnom znanstvenom organizacijom (Joint research center) i sa predstavnicima država članica stalno radi na razvijanju i ažuriranju zajedničkih mjerila za ZeJN. Za sada su razvijena mjerila za 19 skupine proizvoda i usluga koja su osmišljena kako bi se mogla izravno uključiti u dokumentaciju o nabavi te sadrže informacije o metodama provjere. Države članice ih koriste ali razvijaju i vlastita mjerila ZeJN te su u tijeku pregovori na razini EU kako pratiti provedbu ZeJN na jedinstven način.

Koncept ZeJN dobiva u 2015. godini dodatnu podršku kroz politiku EU o kružnom gospodarstvu koji ima za cilj snažnije djelovati prema zaštiti okoliša i prema gubitcima

¹Odluka br. 1386/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2020. „Živjeti dobro unutar granica našeg planeta“ (SL L 354, 28. 12. 2013.)

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1421940543298&uri=CELEX:32013D1386>

²Priopćenje Europske komisije COM(2008)400 „Javna nabava za bolji okoliš“

vrijednih resursa kroz otpad kako bi se omogućilo vraćanja resursa i materijala u postupak proizvodnje s ciljem „nula otpada“ (Zatvaranje kruga — akcijski plan EU-a za kružno gospodarstvo³).

Istovremeno, ZeJN se uključuje u razne sektorske politike EU čime se dodatno snaži zakonodavni okvir za provedbu ZeJN, međutim i dalje se ostavlja državama članicama odrediti do kojeg će stupnja i koja mjerila ZeJN biti obvezna (npr. Direktiva o energetske učinkovitosti⁴).

Iste 2015. godine na razini Ujedinjenih naroda usvaja se Program za održivi razvoj 2030 (Agenda 2030) i globalni ciljevi za održivi razvoj te se u okviru cilja 12. Odgovorna potrošnja i proizvodnja nalazi pod cilj 12.7 promicati održivu javnu nabavu.

Naime, javni sektor i drugi obveznici javne nabave veliki su potrošači tj. naručitelji u nabavi različitih proizvoda, roba i usluga. Tako se procjenjuje da je prosječna potrošnja država članica EU u 2015. godini bila u visini od 13,1 % BDP-a EU, što je najviša vrijednost za posljednje 4 godine.⁵ Kada se gleda samo Hrvatska tada na potrošnju kroz javnu nabavu otpada oko 12% BDP-a (2015. - 2017.).

Navedeno je prepoznato kao snažan argument temeljem kojega se odabirom roba, radova i usluga s manjim utjecajem na okoliš, može značajno doprinijeti kako lokalnim i regionalnim tako nacionalnim i konačno međunarodnim ciljevima zaštite okoliša i održivog razvoja.

Pored toga kroz ZeJN mogu se ostvariti značajne financijske uštede u javnim tijelima posebno ako se uzmu u obzir troškovi tijekom životnog ciklusa proizvoda i usluga, a ne samo nabavna cijena. Također se često ističe da ZeJN doprinosi stavljanju novih zelenih proizvoda i usluga na tržište (ozelenjivanje tržišta) što ujedno potiče razvoj i primjenu eko-inovacija.

ZeJN je dio strateškog okvira EU te sve više ulazi u zakonodavstvo EU i država članica, a dinamika provedbe ovisi o educiranosti provoditelja postupaka javne nabave kao i spremnosti gospodarstva za prihvaćanjem visoko postavljenih kriterija za učinkovitost korištenja resursa i zaštite okoliša koji postaju imperativ na zajedničkom europskom tržištu.

Za provedbu ZeJN stoga se traži prvenstveno promjena obrasca ponašanja obveznika javne nabave, javnih i sektorskih naručitelja za što je potrebno vrijeme i posebni programi edukacije i dijeljenje primjera dobre prakse. Naročito je bitno da donositelji odluka na nacionalnoj kao i na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini shvate da kao veliki potrošači mogu biti nositelji promjena od čega će korist imati okoliš, lokalna zajednica i gospodarstvo.

MZOE je u skladu sa svojom nadležnošću u promicanju politike zaštite okoliša pokrenulo postupak izrade I. NAP ZeJN za razdoblje od 2015. do 2017. godine kako bi se kroz sustav javne nabave u Hrvatskoj potaknula nabava proizvoda i usluga koje imaju manji okolišni otisak u odnosu na istovrsne proizvode i usluge, odnosno definiranje aktivnosti koje će dovesti do toga. Ministar nadležan za zaštitu okoliša je osnovao Povjerenstvo za zelenu javnu nabavu zaduženo za izradu, praćenje i ocjenu provedbe I. NAP ZeJN-a (17. prosinca 2014. godine). Članovi Povjerenstva za zelenu javnu nabavu dolaze iz tijela koja su povezana sa

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0614>

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32012L0027>

⁵ Europska komisija (2015.) Pokazatelji javne nabave iz 2015. Ti podaci isključuju potrošnju komunalnih poduzeća i obrane.

politikom i provedbom javne nabave; ministarstva nadležnog za gospodarstvo i poduzetništvo, ministarstva nadležnog za okoliš, ministarstva nadležnog za financije, ministarstva nadležnog za poljoprivredu, ministarstva nadležnog za promet, ministarstva nadležnog za graditeljstvo, ministarstva nadležnog za zdravstvo, Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu (u daljnjem tekstu: SDUSJN), Hrvatske zajednice županija, Udruge općina u Republici Hrvatskoj, Udruge gradova Republike Hrvatske, Grada Zagreba, Nezavisnih hrvatskih sindikata, Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske udruge poslodavaca, FZOEU- a, Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj, Regionalne energetske agencije sjeverozapadne Hrvatske i Udruge DOOR. Povjerenstvo je kroz svoj rad i kroz održanih 10 sjednica sudjelovalo u izradi I. NAP ZeJN-a te je pratilo, usmjeravalo i poticalo provedbu ZeJN u Hrvatskoj sukladno planiranim mjerama i aktivnostima.

U I. NAP ZeJN je postavljeno za cilj integriranje osnovnih mjerila ZeJN u postupke javne nabave za odabranih šest prioriteta proizvoda i usluga čija su osnovna i sveobuhvatna mjerila navedena u I. NAP ZeJN u obliku u kojem ih je bilo jednostavno uključiti u dokumentaciju o nabavi. Ova mjerila su istovjetna s onima koje je izradila EK:

- papir za ispis i kopiranje
- motorna vozila (promet)
- električna energija
- usluge čišćenja
- telekomunikacijske usluge i usluge mobilne telefonije zajedno s uređajima
- uredska i informatička oprema (IT oprema).

U svrhu postizanja tog cilja određeno je 17 aktivnosti podijeljenih u četiri tematska područja, odnosno mjere:

- izobrazba
- uključivanje mjerila ZeJN
- promidžba ZeJN
- provedba I. NAP ZeJN.

Izobrazba provoditelja postupaka javne nabave o ZeJN i razvoj kompetencija te razmjena primjera dobre prakse preduvjet je provedbe ZeJN. U tu svrhu provele su se radionice za izobrazbu stručnih osoba koje izvode nastavni program i radionice za provoditelje postupaka javne nabave te je u regularni nastavni program uključena tematika ZeJN.

Dio aktivnosti se odnosio na promidžbu ZeJN kako bi se svi dionici u društvu informirali o tome što je ZeJN i koje prednosti ima za javne i sektorske naručitelje u smislu zaštite okoliša i smanjenja troškova poslovanja. Komunikacija je bila usmjerena i prema lokalnoj i regionalnoj (područnoj) samoupravi da se kao veliki naručitelji uključe u provedbu ZeJN (prema Statističkim izvješćima o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj oni su i po broju i vrijednosti ugovora veliki naručitelji).⁶ Kroz mjere promidžbe htjelo se informirati širu javnost, poslovni sektor i druge dionike o važnosti ZeJN za okoliš, ali i za lokalno gospodarstvo kao i za održivi razvoj društva. Izradio se prepoznatljiv logotip i portal o ZeJN radi komuniciranja primjera dobre prakse, mjerila ZeJN, vodiča i drugih pomoćnih materijala te će ovaj portal služiti kao mjesto za provedbu e-učenja i razmjenu drugih korisnih multimedijских sadržaja.

⁶ <http://www.javnabava.hr/default.aspx?id=3425>

Uključivanje mjerila ZeJN i provedba I. NAP ZeJN se pratila kvalitativno i kvantitativno putem anketnog upitnika i putem Statističkih izvješća o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: Statističko izvješće). Premda se većina aktivnosti provela u cijelosti ili djelomično, rezultati pokazuju vrlo nisku razinu prihvaćanja koncepta ZeJN i prakse uključivanja ZeJN u dokumentaciju o nabavi (ispod 1%).

Na voljnost sustava za promjenu obrazaca ponašanja, odnosno potrošnje vjerojatno će utjecati novi Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine, broj 120/16), koji od srpnja 2017. godine propisuje isključivo ekonomski najpovoljniju ponudu kao kriterij za odabir ponude. To znači da osim cijene ili troška treba gledati i druge aspekte, okolišne i društvene kada se kreira javna nabava (relativni ponder cijene ili troška ne smije biti veći od 90%). Ovime je stvoren pozitivan zakonski okvir za snažniju primjenu koncepta ZeJN. Dalje je na sektorima unutar njihovih nadležnosti raditi na sektorskim propisima kojima će se definirati mjerila ZeJN za pojedine skupine proizvoda i usluga. Istovremeno treba pojačati edukaciju i ulagati u promidžbene aktivnosti ako se želi napraviti značajniji pomak prema dostizanju postavljenog cilja.

Ovo Izvješće je nastalo na temelju analiza provedbe I. NAP ZeJN u suradnji s Povjerenstvom za zelenu javnu nabavu te je prošlo savjetovanje s relevantnim tijelima državne uprave, nakon čega je nadopunjeno sukladno zaprimljenim komentarima.

2. REZULTATI PROVEDBE MJERA I AKTIVNOSTI

U I. NAP ZeJN navedeno je 17 aktivnosti za provedbu četiri mjere koje su prepoznate kao one koje će potaknuti uključivanje mjerila ZeJN u postupke javne nabave u Hrvatskoj. Napravljena je analiza provedbe mjera i aktivnosti u suradnji s Povjerenstvom čiji su članovi ujedno i predstavnici tijela nositelja mjera i aktivnosti iz I. NAP ZeJN, uzimajući u obzir rezultate anketnog upitnika, Statističkog izvješća i zaprimljenih očitovanja od relevantnih tijela.

Analiza je pokazala da je od 17 planiranih aktivnosti uspješno provedeno njih devet, pet aktivnosti je djelomično provedeno, dvije aktivnosti nisu provedene, dok je provedba jedne aktivnosti u tijeku (tablica 1). U nastavku je na sažeti način analizirano ostvarenje provedbe mjera i aktivnosti dok se detalji nalaze u Dodatku.

Tablica 1: Sažeti status provedbe aktivnosti za razdoblje od 2015. do 2017. godine

Mjera/Aktivnost		Provedeno
Mjera: Izobrazba		
1.	U okviru Programa izobrazbe u području javne nabave davati informacije o mjerilima ZeJN iz NAP-a, o primjerima ZeJN i mogućnostima dodatne izobrazbe	da
2.	Izobrazba stručnih osoba koje izvode nastavni program izobrazbe iz područja javne nabave o mjerilima ZeJN putem posebnog projekta	da
3.	Izrada Programa usavršavanja o ZeJN za provoditelje postupka javne nabave putem posebnog projekta (zajednički za točku 3. i 4.)	da
4.	Prilagodba Programa usavršavanja o ZeJN za e - učenje putem webinaru putem posebnog projekta	ne
Mjera: Uključivanje mjerila ZeJN		
5.	Uključivanje mjerila ZeJN u postupke koje provodi SDUSJN	djelomično
6.	Uključivanje mjerila ZeJN u postupke koje provode obveznici javne nabave	djelomično
7.	Uključivanja zelenih mjerila u postupke bagatelne nabave te u postupke nabave koji ne podliježu primjeni Zakona o javnoj nabavi	djelomično
8.	Analiza mogućnosti jačanja regulatornog okvira za uvođenje mjerila ZeJN u postupke javne i bagatelne nabave	djelomično
9.	Uspostava politike ZeJN na regionalnoj i lokalnoj razini na način da se u strateške dokumente gradova, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave uvedu mjere za primicanje ZeJN	ne

Mjera: Promidžba ZeJN		
10.	Komunikacija o NAP ZeJN	da
11.	Na internetske stranice drugih tijela u sustavu javne nabave postaviti bannere i veze na portal za ZeJN	da
12.	Izrada internetskog portala za ZeJN, koja sadrži osnovne informacije o ZeJN, mjerilima ZeJN, mrežnu aplikaciju za provjeru eko-oznaka, promidžbene materijale i dr., putem posebnog projekta	da
13.	Promidžba ZeJN u Republici Hrvatskoj putem lokalnih i nacionalnih medija prema javnosti, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, tijelima javne uprave, javnim ustanovama, privatnom sektoru i dr.	djelomično
14.	Izrada informativnih materijala s analizom primjera dobre prakse u elektroničkom obliku, njihovo postavljanje na portal ZeJN i razdioba putem drugih medija putem posebnog projekta	da
Mjera: Provedba NAP ZeJN		
15.	Utvrđivanje načina praćenja provedbe NAP ZeJN-a	da
16.	Odabir i prilagodba postojećeg alata za izračun životnih troškova proizvoda (LCC)	da
17.	Analiza provedbe NAP ZeJN i izrada NAP ZeJN za drugo trogodišnje razdoblje 2018. – 2020. godini putem posebnog projekta	u tijeku

Svrha mjere nazvane Izobrazba je bila kroz četiri zasebne aktivnosti raditi na jačanju kompetencija provoditelja postupaka javne nabave o ZeJN. U provedbi ovih aktivnosti MZOE je surađivao s Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta (u daljnjem tekstu: MINGO) kako bi se kroz postojeći sustav redovite izobrazbe pružale informacije provoditeljima postupka javne nabave o ZeJN. Rezultat toga je da Pravilnik o izobrazbi u području javne nabave („Narodne novine“, broj 56/17) propisuje u sklopu nastavnoga program obraditi sadržaj pod nazivom „Održiva i zelena javna nabava“ (aktivnost broj 1).

MZOE je uspješno proveo dva projekta od kojih je jedan bio usmjeren na izobrazbu stručnih osoba koje izvode nastavni program izobrazbe iz područja javne nabave na temu ZeJN. Za ovaj projekt pod nazivom Usluga izobrazbe iz područja javne nabave o mjerilima zelene javne nabave potrošeno je 32.000,00 kn bez PDV-a (aktivnost 2). Drugi projekt je realiziran pod nazivom Izrada Programa usavršavanja o zelenoj javnoj nabavi za provoditelje postupaka javne nabave za koji je potrošeno 65.800,00 kn bez PDV-a (aktivnost 3). Kroz oba projekta su održane besplatne radionice u većim gradovima Hrvatske (Osijek, Rijeka, Zagreb i Split) za koje je postojao izniman interes. Kako se radi o svojevrsnim pilot projektima oni su bili ograničeni po svom opsegu te je njima bio obuhvaćen jako mali dio stručnih osoba koje izvode nastavni program izobrazbe iz područja javne nabave (70) i provoditelja postupaka javne nabave (67).

Pored toga je 337 polaznika pohađalo Program usavršavanja na temu zelene javne nabave, što je ukupno jako mali broj ljudi koji su prošli konkretnu izobrazbu o ZeJN u odnosu na 5029 osoba provoditelja postupka javne nabave koje posjeduju važeći certifikat u području javne nabave na dan 14. 02. 2018. godine (podatak iz evidencije koju vodi MINGO dostupan na poveznici:

<http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/IZOBRAZBA/Certifikati/Registar%20certifikata/2018/Lista%20aktivnih%20certifikata%2014%2002%202018.pdf>).

Međutim, informacije o ZeJN su širene i kroz redoviti nastavni program izobrazbe (Specijalistički program izobrazbe u području javne nabave), kao i kroz projekte koje su vodile druge institucije (npr. projekti GPP 2020, Buy Smart i dr.).

Na temelju iskustva sa radionica, a imajući u vidu veliki broj provoditelja postupka javne nabave, MZOE je planirao provesti projekt za prilagodbu Programa usavršavanja o ZeJN za e-učenje putem webinara (aktivnost broj 4). Na ovaj bi se način omogućila dostupnost edukacije o ZeJN puno većem broju ljudi koji ju mogu pohađati „iz ureda“ i „na zahtjev“. Međutim ova aktivnost nije ostvarena iz razloga što se kasnilo s uspostavom mrežne stranice za ZeJN putem koje se e-učenje o ZeJN trebalo obavljati. Stoga se ova aktivnost nastavlja u 2018. godini u okviru II. NAP ZeJN.

Rezultati provedbe ove mjere ukazuju o snažnoj potrebi za izobrazbom koja uključuje različite primjere dobre prakse ZeJN, lako primjenjive u postupcima javne nabave.

Svrha mjere Uključivanje mjerila ZeJN je bila kroz pet zasebnih aktivnosti uz pomoć Povjerenstva, SDUSJN-a, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: JLP(R)S) i obveznika javne nabave što više uključiti mjerila ZeJN iz I. NAP ZeJN u postupke javne nabave. Nakon edukacije o ZeJN, provoditelji postupaka javne nabave (prethodna mjera) trebali bi biti osposobljeni za uključivanje mjerila ZeJN u postupke javne nabave i na taj način doprinijeti cilju od 50% provedenih postupaka javne nabave uz korištenje mjerila ZeJN. Analiza pokazuje kako su aktivnosti samo djelomično provedene dok jedna aktivnost nije provedena te se može zaključiti kako se mjera djelomično ostvarila. Vjerojatno je to posljedica ustaljene percepcije da će inicijalno skuplji „zeleniji“ proizvodi, usluge ili radovi izazvati negativne reakcije javnosti kao i nedovoljnog dijeljenja primjera dobre prakse u Hrvatskoj o ugrađivanju mjerila ZeJN u dokumentaciju o nabavi. Važna je uloga SDUSJN-a koji obavlja upravne i stručne poslove koji se odnose na središnju javnu nabavu za središnja tijela državne uprave, Vladu Republike Hrvatske, urede i stručne službe Vlade Republike Hrvatske, Hrvatski sabor i Ured Predsjednice Republike Hrvatske (popis korisnika prema Odluci Vlade Republike Hrvatske od 26. lipnja 2016.) za određene kategorije koji kao takav treba u okviru svoje nadležnosti promicati politiku ZeJN (aktivnost broj 5).

Prema rezultatima Statističkih izvješća za 2015., 2016. i 2017. godinu, ima vrlo mali broj sklopljenih ugovora za provedene postupke javne nabave za koje su naručitelji označili da su koristili mjerila ZeJN (aktivnost broj 6). Tako je za 2015. godinu sklopljeno 29 ugovora uz korištenje mjerila ZeJN u vrijednosti od 320.172.364 kn, odnosno 0,187% od ukupno sklopljenih ugovora i 0,789% od ukupne vrijednosti svih sklopljenih ugovora. Za 2016. godinu sklopljeno je 65 ugovora uz korištenje mjerila ZeJN u vrijednosti od 183.730.827 kn, odnosno 0,47% od ukupno sklopljenih ugovora i 0,41% od ukupne vrijednosti svih sklopljenih ugovora. Za 2017. godinu sklopljeno je 164 ugovora ukupne vrijednosti 2.577.219.451 kn što je 1,6% od ukupno sklopljenih ugovora, odnosno 8,3% od ukupne

vrijednosti sklopljenih ugovora. Međutim, nije poznato jesu li korištena mjerila ZeJN iz I. NAP ZeJN-a ili neka druga mjerila i u kojem opsegu (osnovna i/ili sveobuhvatna mjerila). Naime, Elektronički oglasnik javne nabave (u daljnjem tekstu: EOJN) <https://eojn.nn.hr/Oglasnik/>, daje mogućnost odgovoriti samo na pitanje jesu li ili nisu korištena mjerila ZeJN te se ne nude dalje opcije iz kojih bi se saznali detalji o korištenim mjerilima ZeJN, tako da se ta razina informacije ne može naći u Statističkom izvješću.

Međutim, ove podatke treba uzeti s rezervom jer evidencija u EOJN-u nije postavljena kao obvezna te je moguće kako provoditelji postupaka javne nabave nisu na nju obratili pažnju ili se nije znalo što se može smatrati ZeJN-om, a što ne. Analiza je pokazala da su neki provoditelji postupaka javne nabave uključivali određene okolišne norme ili energetske učinkovitost u dokumentaciju o nabavi, a da nisu bili svjesni da je i to ZeJN. Pored toga se u proteklom razdoblju intenzivno provodila javna nabava roba i usluga za obnovu javnih zgrada s ciljem povećanja energetske učinkovitosti od 50%. U tim postupcima su se nabavljali i proizvodi visokog energetskeg razreda. Stoga se i te nabave mogu na neki način podvući pod ZeJN, no tek se treba vidjeti kako to vrednovati kroz buduće slične projekte koje tijela javne vlasti planiraju raspisivati.

Pored toga, s ciljem dobivanja podataka o korištenju mjerila ZeJN u postupcima jednostavne nabave, MZOE je uz pomoć MINGO odaslao anketni upitnik naručiteljima, koji su registrirani u sustavu EOJN (6.274 tisuća) 2016. i 2017. godine (aktivnost broj 7). Na anketni upitnik je odgovorilo manje od 10% ispitanika od čega je nekih 23% izjavilo kako je koristilo mjerila ZeJN u postupcima jednostavne nabave.

Glede mogućnosti jačanja regulatornog okvira za uvođenje obveze korištenja mjerila ZeJN, Povjerenstvo nije izradilo prijedlog (aktivnost broj 8). Međutim novim Zakonom o javnoj nabavi stvara se pozitivni zakonski okvir za primjenu ZeJN. On propisuje isključivo korištenje ekonomski najpovoljnije ponude kao kriterija za odabir ponude u postupcima javne nabave s time da javni naručitelj ne smije odrediti samo cijenu ili samo trošak kao jedini kriterij za odabir ponude te u tom slučaju relativni ponder cijene ili troška ne smije biti veći od 90 %.

Ovaj Zakon o javnoj nabavi je stupio na snagu 1. siječnja 2017. godine, dok je odredba o relativnom ponderu cijene ili troška koja ne smije biti veća od 90% stupila na snagu od 1. srpnja 2017. godine pa je za očekivati kako će se u novim okolnostima i nakon edukacija o ZeJN i provedene promidžbe više koristiti praksa ZeJN-e.

Prema Statističkom izvješću JLP(R)S su veliki nabavljači te je bitno osigurati njihovo uključenje u provedbu ZeJN (aktivnost broj 9). MZOE je sve županije i velike gradove te njihove udruge kao i Udrugu općina u Republici Hrvatskoj obavijestio o Odluci Vlade Republike Hrvatske o donošenju I. NAP ZEJN i obvezi koje i za njih iz njega proizlaze uključujući izvješćivanje o provedenom. Proveden je anketni upitnik putem udruženja općina, gradova i županija na kojeg je odziv bio slab, a odgovori uglavnom negativni. Ipak važno je istaknuti dobar primjer Grada Zagreba koji je 2017. godine u svoju Razvojnu Strategiju za razdoblje do 2020. godine jasno istaknuo cilj ZeJN komplementaran sa ciljem iz I. NAP ZeJN.

Rezultati provedbe ove mjere pokazuju kako i dalje ne postoji politička volja za ZeJN vjerojatno iz niza razloga (nedostatak educiranosti o tome koje su okolišne, gospodarske i društvene prednosti ZeJN, nedostatak educiranosti o tome kako provesti ZeJN, nedostatak kapaciteta i dr.) te nedostatak snažnijeg zakonodavnog okvira. Međutim stupanjem na snagu

novog Zakona o javnoj nabavi treba očekivati pomake uz uvjet da se nastavi s intenzivnom mjerom izobrazbe kako bi se stvorila kritična masa educiranih provoditelja javne nabave senzibiliziranih za uključivanje mjerila ZeJN u postupke nabave i razlikovanja što je a što nije ZeJN.

Kroz mjeru Promidžba ZeJN htjelo se koncept ZeJN približiti javnosti, JLP(R)S, tijelima javne uprave, javnim ustanovama, privatnom sektoru i drugima. Svrha promidžbe je omogućavanje trenutne identifikacije ZeJN i njenog logotipa, uspostava središnjeg portala za objavu svih informacija i novosti vezano uz ZeJN i komuniciranje primjera dobre prakse i iskustva te dobiti i prednosti provedbe ZeJN. Provedene su četiri aktivnosti dok je jedna aktivnost provedena djelomično.

Nakon što je Vlada Republike Hrvatske donijela I. NAP ZeJN, MZOE je na 150 adresa obveznika javne nabave poslao dopis kojim se obveznici javne nabave pozivaju na korištenje mjerila ZeJN iz I. NAP ZeJN-a (aktivnost broj 10).

Kroz projekt pod nazivom Izrada internetskog portala (web stranice) za zelenu javnu nabavu, izrađen je portal o ZeJN koji služi kao jedinstveno mjesto na hrvatskom jeziku za objavu informacija važnih za ZeJN, za prikaz primjera dobre prakse, za pružanje mogućnost daljnje izobrazbe o ZeJN-i, za objavu materijala za e-učenje što uključuje održavanje „webinara“ i e-tečajeva, za objavu fotografija i multimedijских sadržaja, kalkulatora troškova životnoga ciklusa i dr. (www.zelenanabava.hr) (aktivnost broj 12). Za realizaciju ovoga projekta potrošeno je 58.500,00 kn bez PDV-a.

Pored toga, kroz drugi projekt pod nazivom Izrada vizualnog identiteta i promocija zelene javne nabave je izrađen logotip za ZeJN i banner (zastava za oglašavanje na internetskim stranicama) (aktivnost broj 13). Za realizaciju ovoga projekta potrošeno je 17.750,00 kn bez PDV-a. Kako se kasnilo s izradom portala i logotipa, nije se do kraja 2017. godine, banner stigao odaslati na objavu na internetske stranice svih obveznika javne nabave već samo na njih nekoliko, stoga će se s ovom aktivnošću (aktivnost broj 11) nastaviti u 2018. godini kroz novi II. NAP ZeJN.

Izrađeni su informativni materijali ali u okviru aktivnosti 3 i 4 te su objavljeni na portalu ZeJN (aktivnost broj 14).

Rezultati provedbe ove mjere pokazuju da ima puno prostora za unaprijediti komunikaciju o ZeJN te da treba razviti različite alate i prilagoditi sadržaje ovisno o tome kome se obraća, donositeljima odluka, provoditeljima postupka javne nabave, poslovnom sektoru ili javnosti.

Mjera pod nazivom Provedba NAP ZeJN se odnosi na aktivnosti koje je Povjerenstvo za zelenu javnu nabavu zajedno s MZOE poduzelo u svrhu utvrđivanja načina praćenja provedbe I. NAP ZeJN i izrade novog II. NAP ZeJN.

Dogovorena su dva načina praćenja koja će dati kvantitativni i kvalitativni podatak potreban za analiziranje provedbe I. NAP ZeJN. Putem anketnog upitnika koji je poslan na naručitelje registrirane u sustavu EOJN (suradnja MZOE i MINGO) i putem EOJN što je bilo moguće jer je MINGO kao nadležno tijelo postavilo kućicu u e-obrascu EOJN, koju naručitelji mogu označiti ako su za sklopljeni ugovor o nabavi robe ili usluge koristili mjerila ZeJN (aktivnost broj 15).

Analizu provedbe I. NAP ZeJN je izradio MZOE u suradnji s Povjerenstvom za zelenu javnu nabavu i integrirana je u ovo Izvješće o provedbi I. NAP ZeJN. Analiza će također biti osnova za izradu novog II. NAP ZeJN za sljedeće trogodišnje razdoblje od 2018. do 2020. godine (aktivnost broj 17).

U okviru ove mjere odabrani su i prilagođeni kalkulatori za izračun troška životnog ciklusa (LCC) za nabavne kategorije, za uredsku i informacijsko-komunikacijska tehnologija (ICT) opremu, za energente i za javnu rasvjetu koji su predstavljeni na radionicama i objavljeni na portalu ZeJN <http://www.zelenanabava.hr/alati/kalkulatori> (aktivnost broj 16).

Rezultati provedbe ove mjere ukazuju na potrebu razvoja sustava EOJN za preciznije praćenja ZeJN, kao i obvezu evidentiranja što se da jednostavno riješiti nadopunom e-aplikacije.

3. ZAKLJUČAK

Premda se većina aktivnosti iz I. NAP ZeJN provela u cijelosti ili djelomično, rezultati pokazuju vrlo nisku razinu prihvaćanja koncepta ZeJN i prakse uključivanja ZeJN u dokumentaciju o nabavi. Prema Statističkom izvješću koje se temelji na EOJN-u, registrirano je manje od 1% ugovora ZeJN za 2015. i 2016. godinu, dok je za 2017. godinu 1,6%. Međutim, ove podatke treba uzeti s rezervom jer evidencija u EOJN-u nije postavljena kao obvezna te moguće provoditelji postupaka javne nabave nisu na to obratili pažnju, među ostalim i iz razloga što nisu znali što se može smatrati ZeJN-om, a što ne. Ima primjera da su neki provoditelji postupaka javne nabave uključivali određene okolišne norme ili energetske učinkovitost u dokumentaciju o nabavi, a da nisu bili svjesni da je i to ZeJN. U proteklom se razdoblju intenzivno provodila javna nabava roba i usluga za obnovu javnih zgrada s ciljem povećanja energetske učinkovitosti minimalno 50% za grijanje/hlađenje. U tim postupcima su se znali nabavljati i proizvodi visokog energetskeg razreda. Stoga se i te nabave mogu na neki način podvući pod ZeJN, no tek se treba vidjeti kako to vrednovati kroz buduće slične projekte koje će tijela javne vlasti raspisivati. Također treba uzeti u obzir da su se neke aktivnosti iz I. NAP ZeJN (portal za ZeJN, edukacija, promocija) tek započele u 2017. godini pa se njihov učinak tek treba vidjeti.

Uočene su prepreke u provedbi ZeJN:

- nedostaje volja za promjenom obrazaca ponašanja
- nedostaju informacije o ZeJN-i i primjeri dobre prakse
- nedovoljno zelenih proizvoda i usluga na hrvatskom tržištu i od hrvatskih proizvođača
- nedostaje zakonski okvir za snažniju primjenu ZeJN.

Da većini provoditelja postupaka javne nabave nije poznato značenje ZeJN-e i informacija da je Vlada Republike Hrvatske donijela I. NAP ZeJN, pokazuju rezultati anketnog upitnika iz 2017. godine. Anketa je također pokazala kako je za provedbu ZeJN potrebno razviti prateću infrastrukturu koja bi im pomogla (npr. helpdesk, info telefon, portal) i nužnost edukacije kako provoditelja postupka javne nabave tako i donositelja odluka u tijelima javnih i sektorskih naručitelja, naročito onih na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini. Dio ispitanika smatra kako su potrebna veća financijska sredstva kako bi se omogućila primjena mjerila ZeJN. Pored toga pokazalo se kako treba unaprijediti sustav praćenja provedbe ZeJN kroz sustav praćenja javne nabave EOJN.

Promjena obrazaca ponašanja mora krenuti od razine čelnika tijela svih obveznika javne nabave koji mora dati svoju političku podršku promjenama i postaviti obvezu ZeJN na strateškoj razini.

Ovo Izvješće stoga ukazuje na prepreke i daje glavne odrednice za izradu II. NAP ZeJN za razdoblje od 2018. do 2020. godine, odnosno poduzimanju koraka koji će doprinijeti približavanju zadanom cilju od 50% provedenih postupaka javne nabave uz korištenja mjerila ZeJN do 2020. godine. Novi Zakon o javnoj nabavi koji od srpnja 2017. godine propisuje isključivo ekonomski najpovoljniju ponudu kao kriterij za odabir ponude podupire promjene uvriježenih obrazaca potrošnje, no treba razmisliti o konkretnim zakonskim rješenjima koji će izravno poduprijeti ZeJN. Cijelo društvo u tome može vidjeti svoj razvojni potencijal i razvoj tržišta za lokalne zelene proizvode i usluge.

DODATAK

ANALIZA PROVEDENIH MJERA I AKTIVNOSTI

Analiza provedbe mjera i aktivnosti iz I. NAP ZeJN izrađena je u suradnji s Povjerenstvom za zelenu javnu nabavu, uzimajući u obzir rezultate anketnog upitnika, Statističkog izvješća i zaprimljenih očitovanja od relevantnih tijela.

Sve mjere iz I. NAP ZeJN imaju definirane nositelje/suradnike, definirane pokazatelje provedbe kao i definirane rokove. U nastavku su pregledno, po četiri tematska područja (Izobrazba, Uključivanje mjerila ZeJN, Promidžba ZeJN, Provedba I. NAP ZeJN) prikazani statusi provedbe mjera i aktivnosti za razdoblje od 2015. do konca 2017. godine. Za svaku aktivnost određena su četiri stupnja provedbe (da/djelomično/ne/u tijeku) te su dana obrazloženja o ostvarenju rezultata s prijedlozima za daljnje aktivnosti.

I. Mjera Izobrazba - status provedbe aktivnosti

MINGO kao nadležno tijelo za javnu nabavu koordinira uspostavu sustava za izobrazbu u području javne nabave te je propisano na koji način se priprema i provodi program izobrazbe u području javne nabave te koje je uvjete potrebno zadovoljiti za izdavanje i obnavljanje certifikata u području javne nabave. Stoga je cilj ove mjere „Izobrazba“ bio kroz postojeći sustav izobrazbe pružiti informacije ovlaštenim provoditeljima postupka javne nabave o ZeJN. Naime, izobrazba provoditelja postupaka javne nabave predstavlja temelj za uvođenje mjerila ZeJN u postupke javne nabave i postizanje cilja od 50% provedenih postupaka javne nabave uz korištenje mjerila ZeJN do 2020. godine. Iz tog razloga su planirane četiri aktivnosti od kojih su tri ostvarene, dok jedna nije te će se prebaciti za provedbu u II. NAP ZeJN za iduće trogodišnje razdoblje (tablica 2).

Tablica 2: Status provedbe aktivnosti za mjeru Izobrazba

Aktivnost	Nositelj/suradnici	Pokazatelj	Provedeno
1. U okviru Programa izobrazbe u području javne nabave davati informacije o mjerilima ZeJN iz NAP-a, o primjerima ZeJN i mogućnostima dodatne izobrazbe	MINGO/ovlašteni nositelji programa izobrazbe u području javne nabave	Programi izobrazbe sadrže informacije o ZeJN	da
2. Izobrazba stručnih osoba koje izvide nastavni program izobrazbe iz područja javne nabave o mjerilima ZeJN putem posebnog projekta	MZOE/MINGO	Broj provedenih radionica izobrazbe i broj ovlaštenih nositelja programa izobrazbe u području javne nabave koji su prošli izobrazbu	da

3.	Izrada Programa usavršavanja o ZeJN za provoditelje postupka javne nabave putem posebnog projekta	MZOE/MINGO	Izrađeni Programi usavršavanja o ZeJN	da
4.	Prilagodba Programa usavršavanja o ZeJN za e-učenje putem webinara putem posebnog projekta	MZOE	Izrađen webinar i stavljen u funkciju	ne

U nastavku je dano detaljno obrazloženje za svaku aktivnost te je dan prijedlog za daljnje mjere i aktivnosti.

Aktivnost 1. U okviru Programa izobrazbe u području javne nabave davati informacije o mjerilima ZeJN iz NAP-a, o primjerima ZeJN i mogućnostima dodatne izobrazbe

Tijekom 2015. i 2016. godine izobrazba provoditelja postupaka javne nabave se odvijala sukladno Pravilniku o izobrazbi u području javne nabave (Narodne novine, br. 06/12 i 125/14), kojim je određeno da jedna od tema nastavnog programa treba biti „Održiva javna nabava“ (opće upravljanje nabavom, ustrojstvo javne nabave kod naručitelja, blok sat o ZeJN). Od srpnja 2017. godine na snagu je stupio novi Pravilnik o izobrazbi u području javne nabave (Narodne novine, broj 65/17) koji u sadržaju nastavnog programa propisuje obveznu obradu sadržaja pod nazivom „Održiva i zelena javna nabava“.

Program izobrazbe se odvija kroz Specijalistički program izobrazbe u području javne nabave (u daljnjem tekstu: Specijalistički program) i kroz redovito usavršavanje (u daljnjem tekstu: Program usavršavanja). Certifikati (popis Programa usavršavanja dostupan je na mrežnoj stranici MINGO: <http://www.javnanabava.hr/default.aspx?id=3763>).

Izobrazbu o održivoj i/ili zelenoj javnoj nabavi kroz Specijalistički program je u 2015. godini pohađalo 1033 polaznika, u 2016. godini 608 polaznika, a u 2017. godini 749 polaznika.

Izobrazba o održivoj i/ili zelenoj javnoj nabavi se odvijala i kroz Program usavršavanja. Tako je u 2016. godini Programe usavršavanja pohađao 201 polaznik, a u 2017. godini njih 136.

Prijedlog za daljnje aktivnosti

Postoji veliki interes za ZeJN te treba nastaviti i intenzivirati edukacije provoditelja postupka javne nabave kroz Specijalistički program i kroz Program usavršavanja s naglaskom na povezivanje edukacije i sadržaja s aktualnim novostima u području ZeJN (npr. iskustva i primjeri drugih država članica EU).

Aktivnost 2. Izobrazba stručnih osoba koje izvode nastavni program izobrazbe iz područja javne nabave o mjerilima ZeJN putem posebnog projekta

Izobrazba stručnih osoba koje izvode nastavni program izobrazbe iz područja javne nabave (u daljnjem tekstu: trening trenera) provodi se sukladno članku 38. Pravilnika o izobrazbi u području javne nabave, a provodi ga središnje tijelo za javnu nabavu. Stoga je Uprava za politiku javne nabave MINGO, tijekom 2017. godine provela projekt „Jačanje administrativnih kapaciteta u sustavu javne nabave Republike Hrvatske s naglaskom na kriterij ekonomski najpovoljnije ponude“. U sklopu tog projekta održana je jedna dvodnevna radionica za odabrane zaposlenike Uprave za politiku javne nabave, Državne komisije za kontrolu javne nabave i SDUSJN te osam jednodnevnih radionica na kojima je prisustvovalo gotovo 300 polaznika. U sklopu navedenog projekta izrađen je i Priručnik s praktičnim primjerima (ekonomski najpovoljnija ponuda) u kojem je naveden primjer korištenja zelenih mjerila pri nabavi energenata. Navedeni Priručnik je dostupan na nacionalnom Portalu javne nabave:

http://www.javnabava.hr/userdocsimages/ENP%20prirucnik_MGPO_final.pdf

Pored toga je kroz projekt PRIMES GPP 2020 proveden trening trenera u području javne nabave o tome kako provoditi izobrazbu na temu ZeJN. Kroz projekt je tijekom 2015. godine održano tri treninga za trenere te su izrađena dva programa edukacije za trenere na hrvatskom jeziku.

Drugi projekt pod nazivom „Izobrazba stručnih osoba koje izvode nastavni program izobrazbe iz područja javne nabave o mjerilima ZeJN“ koordinirao je MZOE, a financirao FZOEU. U sklopu projekta stručnjaci za javnu nabavu koji su provodili projekt izradili su edukativni materijal Trening trenera o mjerilima ZeJN i ostalim elementima značajnim za ZeJN (alati LCC, eko-oznake i dr.) te su održali četiri besplatne radionice za 70 polaznika, trenera u javnoj nabavi (Osijek, Rijeka, Zagreb i Split).

Prijedlog za daljnje aktivnosti

Postoji veliki interes te je prijedlog nastaviti trening trenera kako bi se razvile njihove kompetencije o zelenoj javnoj nabavi i doprinijelo boljoj izobrazbi provoditelja postupaka javne nabave o ZeJN.

Aktivnost 3. Izrada Programa usavršavanja o ZeJN za provoditelje postupka javne nabave putem posebnog projekta

Svrha ove aktivnosti je bila izrada Program usavršavanja koji će temu ZeJN obraditi na cjelovit način i koji će biti u skladu s I. NAP ZeJN. Aktivnost je realizirana kroz projekt pod nazivom „Izrada Programa usavršavanja o ZeJN za provoditelje postupka javne nabave“, koje je koordinirao MZOE, a financirao FZOEU (ožujak 2017. godine). Temeljem tog programa održane su 4 radionice za 67 polaznika, provoditelja postupka javne nabave u Osijeku, Rijeci, Zagrebu i Splitu.

Prijedlog za daljnje aktivnosti

Prijedlog je nastaviti provedbu ove aktivnosti na način da se izrade interaktivni edukativni programi za e-učenje za provoditelje postupaka javne nabave na temelju Programa

usavršavanja o zelenoj javnoj nabavi za provoditelje postupka javne nabave. Potrebno je izrađene programe za e-učenje postaviti na portal ZeJN kako bi se na održiv način podjednako u Hrvatskoj svima osigurala izobrazba s radnog mjesta.

Aktivnost 4. Prilagodba Programa usavršavanja o ZeJN za e-učenje putem webinara putem posebnog projekta

Realizacija ove aktivnosti je bila ovisna o realizaciji izrade portala za ZeJN koji je postao aktivan tek u prosincu 2017. godine, odnosno na završetku razdoblja važenja I. NAP ZeJN-a, stoga, projekt nije realiziran.

Prijedlog za daljnje aktivnosti

Mrežna stranica je uspostavljena krajem 2017. godine pa se predlaže nastaviti s ovom aktivnošću u trajanju II. NAP ZeJN.

II. Mjera Uključivanje mjerila ZeJN - status provedbe aktivnosti

Mjera pod nazivom Uključivanje mjerila ZeJN u postupke javne nabave je logičan slijed radnji na uspostavi politike ZeJN u Republici Hrvatskoj, koji dolazi nakon edukacije provoditelja postupaka javne nabave. Nakon što se provoditelji postupka javne nabave putem mjere Izobrazbe upoznaju sa ZeJN, trebali bi biti osposobljeni za provedbu ZeJN. Rezultati pokazuju kako ova mjera nije ostvarena u planiranom opsegu te da je potrebno ulagati u mjere edukacije i promidžbe te razmjenu primjera dobre prakse kako bi se mjerila ZeJN što više uključilo u postupke javne i jednostavne nabave (tablica 3).

Tablica 3: Status provedbe aktivnosti za mjeru Uključivanje mjerila ZeJN

Aktivnost	Nositelj/suradnici	Pokazatelj	Provedeno
5. Uključivanje mjerila ZeJN u postupke koje provodi SDUSJN	SDUSJN	Izvješće SDUSJN	djelomično
6. Uključivanje mjerila ZeJN u postupke koje provode obveznici javne nabave	Obveznici javne nabave	Analiza godišnjeg statističkog izvješća	djelomično
7. Uključivanja zelenih mjerila u postupke bagatelne nabave te u postupke nabave koji ne podliježu primjeni Zakona o javnoj nabavi	Obveznici javne nabave, privatni sektor	Ispunjenost anketnog upitnika o uključenosti mjerila ZeJN u postupke bagatelne nabave	djelomično
8. Analiza mogućnosti jačanja regulatornog okvira za uvođenje	MZOE/Povjerenstv o	Izrađena analiza s prijedlozima	djelomično

	mjerila ZeJN u postupke javne i bagatelne nabave			
9.	Uspostava politike ZeJN na regionalnoj i lokalnoj razini na način da se u strateške dokumente gradova, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave uvedu mjere za primicanje ZeJN	Gradovi, JL(R)S	Udio jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i gradova koji u strateškim dokumentima imaju mjere za promicanje ZeJN	ne

U nastavku je dano detaljno obrazloženje za svaku aktivnost te je dan prijedlog za daljnje mjere i aktivnosti.

Aktivnost 5. Uključivanje mjerila ZeJN u postupke koje provodi SDUSJN

SDUSJN je nadležan provoditi objedinjene postupke javne nabave za središnja tijela državne uprave za određene nabavne kategorije temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske. Od 2015. godine do trenutka stupanja na snagu Zakona o javnoj nabavi (siječanj 2017. godine) ovo je tijelo u četiri postupka javne nabave uključilo mjerila ZeJN:

- nabava računala i računalne opreme, ev.br. 2/2015 (osobna i prijenosna računala i računalni zaslone). Mjerila: Energy Star 6.0, ROHS, WEEE, CE i ISO 9296 ili jednakovrijedan (za računala), ISO 9241-307 ili jednakovrijedan (za računalne zaslone), opće jamstvo minimalno 3 godine. Vrijednost sklopljenih okvirnih sporazuma: 50.595.337,00 kn bez PDV-a
- opskrba električnom energijom, ev.br. 11/2015. Mjerila: traženo 50% minimalno energije iz obnovljivih izvora - odabrana ponuda je sa 100% energije iz obnovljivih izvora. Vrijednost sklopljenog okvirnog sporazuma: 158.639.170,00 kn bez PDV-a
- nabava uredskog materijala (papir), ev.br. 8/2015 (papir za ispis – održivo proizveden papir). Mjerila: FSC certifikat, ECF papir. Vrijednost sklopljenog okvirnog sporazuma: 12.024.765,00 kn bez PDV-a
- nabava motornih vozila (odrednice tehničke specifikacije), 3/2015, 5/2015, 6/2015. Mjerila: maksimalni iznos CO₂ – različito s obzirom na namjenu vozila, ali više od mjerila od 90 g CO₂/km za osobna i 130 g CO₂/km za lagana transportna vozila, EURO 6 standard kod ponuđenih vozila u ev.br. 6/2015 za grupe 1,2 i 3 (osobna i kombinirana vozila). Vrijednost sklopljenog ugovora (svi ugovori za nabavu osobnih i kombiniranih vozila): 8.669.843,15 kn bez PDV-a (uključen PPMV)

Od siječnja 2017. godine SDUSJN je proveo ili je još u tijeku provođenje 5 postupaka nabave raznih kategorija uz primjenu mjerila ZeJN:

- započeto prethodno savjetovanje za nabavu papira za ispis i kopiranje. Mjerila: u nacrtu dokumentacije o nabavi prvenstveno je propisana u tehničkim specifikacijama nabava papira za ispis koji je proizveden iz održivih izvora. Pri tome je propisano osnovno mjerilo za takav papir o dokazu izvora novih vlakana, dok je drugo mjerilo za

sadržaj elementarnog klora propisano i kao osnovno i kao sveobuhvatno. Također je propisano da udio recikliranih vlakana mora minimalno biti 30%, čime nije uvedeno minimalno osnovno mjerilo, ali je započeto uvođenje. Također je propisano osnovno mjerilo vezano za elementarni klor i za stupanj bjeline.

- nabava motornih vozila u okviru čega su dva postupka dovršena, a započela su tri postupka. Mjerila: mjerila su ugrađivana u tehničke specifikacije kada je to bilo moguće s obzirom na buduću namjenu vozila. Određivano je mjerilo za emisiju ispušnih plinova u skladu s Euro normom 6 te kod ugovornih obveza kod primopredaje isporuka vozila s uputama za eko-vožnju. Nabave motornih vozila kod nabave s kriterijem odabira ponude ekonomski najpovoljnije ponude, osim mjerila u tehničkoj specifikaciji u vezi Euro norme i ugovornih uvjeta za isporuku vozila s uputama za eko-vožnju, kao dodatno boduju se dodatnim bodovima ponude u kojima se nudi vozilo sa manjim cjeloživotnim operativnim troškovima eksploatacije. Isto tako dodatno se boduje ponuda u kojoj se za putnička vozila nude ona s manjim emisijama buke, čime je uvedeno i mjerilo granične vrijednosti buke.
- nabava opskrbe električnom energijom koja je dovršena novim okvirnim sporazumom za sve proračunske korisnike (prošireni krug korisnika – proračunski korisnici, cca. 629 proračunskih tijela). Mjerila: primijenjeno je osnovno mjerilo za nabavu 50% električne energije iz obnovljivih izvora.
- nabava telekomunikacijske usluge i usluge mobilne telefonije zajedno s uređajima gdje je postupak nabave još u tijeku u dokumentaciji o nabavi propisuje mjerilo da pakiranje mora biti od recikliranog materijala i propisuje mjerilo da jamstvo mora trajati 3 godine.
- nabava uredske i informatičke opreme (IT oprema) gdje je postupak nabave osobnih računala završen, uvrštena su u dokumentaciju o nabavi sva osnovna mjerila, odnosno dodatno je još pooštreno mjerilo za sanaciju buke gdje je propisan maksimum 33 decibela. Jedino nije uvršteno mjerilo za dodatne bodove koje propisuje da 50% pakiranja mora biti napravljeno do recikliranog materijala.

Prijedlog za daljnje aktivnosti

SDUSJN treba nastaviti s dobrom praksom uvrštavanja mjerila ZeJN u postupcima javne nabave koje provodi te se predlaže interno postaviti cilj za provođenje 100% postupaka javne nabave, za proizvode i usluge za koje su mjerila ZeJN u I. NAP ZeJN identificirana kao prioritarna, uz korištenje minimalno osnovnih mjerila ZeJN.

Aktivnost 6. Uključivanje mjerila ZeJN u postupke koje provode obveznici javne nabave

Uključivanje mjerila ZeJN u postupke koje provode obveznici javne nabave ovisi o njihovoj educiranosti i spremnosti primjene. Sa intenzivnom edukacijom provoditelja postupaka javne nabave na temu ZeJN započelo se u 2016. godini kada se većina provoditelja postupaka javne nabave prvi put susrela s pojmom ZeJN. Budući je edukacija provoditelja postupaka javne nabave na temu ZeJN proces koji se sada uhodao i koji traje, veći pozitivan pomak ka korištenju mjerila ZeJN očekuje se u razdoblju važenja II. NAP ZeJN (2018. - 2020.). Prema Statističkom izvješću, broj ugovora koji su sklopljeni i u kojima su se koristila mjerila ZeJN nije velik (2015. - 2017.). Pored toga nije poznato jesu li korištena mjerila ZeJN iz I. NAP ZeJN ili neka druga mjerila i u kojem opsegu (osnovna i/ili sveobuhvatna mjerila). Naime, EOJN daje mogućnost odgovoriti samo na pitanje jesu li ili nisu korištena mjerila ZeJN te se

ne nudi dalje opcije iz kojih bi se saznali detalji o korištenim mjerilima ZeJN, tako da se ta razina informacije ne može naći u Statističkom izvješću.

2015. godina – sklopljeno je 29 ugovora za koje su naručitelji označili da su koristili mjerila ZeJN u iznosu od 320.172.364 kn, od toga 24 ugovora u iznosu od 304.177.388 kn od javnih naručitelja, a 5 ugovora u iznosu od 15.334.976 kn od sektorskih naručitelja. To je 0,187% od ukupno sklopljenih ugovora i 0,789% od ukupne vrijednosti svih sklopljenih ugovora.

2016. godina – sklopljeno je 65 ugovora za koja su naručitelji označili da su koristili mjerila ZeJN u iznosu od 182.730.827 kn, od toga 57 ugovora u iznosu od 164.673.076 kn od javnih naručitelja, a 8 ugovora u iznosu od 18.057.751 kn od sektorskih naručitelja. To je 0,47% od ukupno sklopljenih ugovora i 0,41% od ukupne vrijednosti svih sklopljenih ugovora.

2017. godina – sklopljeno je 164 ugovora ukupne vrijednosti 2.577.219.451 kn što je 1,6% od ukupno sklopljenih ugovora, odnosno 8,3% od ukupne vrijednosti sklopljenih ugovora.

Prijedlog za daljnje aktivnosti

Uključivanje mjerila ZeJN u postupke koje provode obveznici javne nabave ovisi o njihovoj educiranosti i spremnosti primjene. Stoga je iznimno važno nastaviti sa mjerom izobrazbe kako bi se stvorila kritična masa educiranih provoditelja javne nabave senzibiliziranih za uključivanje mjerila ZeJN u postupke nabave i razlikovanja što je a što nije ZeJN. Prijedlog je izraditi podlogu za unapređenje i izradu sektorskih propisa kojima bi se definirala mjerila ZeJN. Također je prijedlog u interne dokumente svih tijela provoditelja postupaka javne nabave uvesti obvezu korištenja mjerila ZeJN kada je god to moguće.

Aktivnost 7. Uključivanja zelenih mjerila u postupke bagatelne nabave te u postupke nabave koji ne podliježu primjeni Zakona o javnoj nabavi

U novom Zakonu o javnoj nabavi od 1. siječnja 2017. godine koristi se pojam jednostavna nabava. Uključivanje mjerila ZeJN u postupke jednostavne nabave također ovisi o educiranosti i spremnosti primjene mjerila provoditelja postupaka nabave. Provedba ove aktivnosti se pratila putem anketnog upitnika koji je odaslan svim naručiteljima koji su registrirani u sustavu EOJN (6.274 tisuća). Naručitelji su bili pozvani na ispunjavanje upitnika u 2016. i 2017. godini (suradnja MZOE i MINGO).

2016. godina - od 629 ispitanika koji su ispunili anketni upitnik njih 21,5% je odgovorilo kako koristi mjerila zelena javne nabave u postupcima bagatelne nabave.

2017. godina - od 451 ispitanika koji su ispunili anketni upitnik njih 28,8% je odgovorilo kako koristi mjerila zelena javne nabave u postupcima bagatelne nabave.

Prijedlog za daljnje aktivnosti

Za uključivanje mjerila ZeJN u postupke jednostavne nabave te u postupke nabave koji ne podliježu primjeni Zakona o javnoj nabavi ključna je izobrazba provoditelja postupaka nabave. Stoga je iznimno važno nastaviti s mjerom izobrazbe kako bi se stvorila kritična masa educiranih provoditelja nabave senzibiliziranih za uključivanje mjerila ZeJN u postupke nabave.

Aktivnost 8. Analiza mogućnosti jačanja regulatornog okvira za uvođenje mjerila ZeJN u postupke javne i bagatelne nabave

Novi Zakon o javnoj nabavi iz 2017. godine, kojim se uskladilo s propisima EU, propisuje isključivo ekonomski najpovoljniju ponudu kao kriterij za odabir ponude, što znači da osim cijene ili troška treba gledati i druge aspekte, okolišne i društvene (relativni ponder cijene ili troška ne smije biti veći od 90%). Povjerenstvo za zelenu javnu nabavu je na svojim sjednicama raspravljalo o tome treba li se u Zakon o javnoj nabavi navesti pojam zelena javna nabava. Pojašnjeno je kako novi Zakon o javnoj nabavi stvara dobre preduvjete te da se kroz druge sektorske propise trebaju definirati mjerila ZeJN, koja se kao takva mogu ugraditi u dokumentaciji o nabavi. No i dalje ZeJN kao takva ostaje na dobrovoljnoj razini te se pojavljuje u nekoliko propisa koji su vezani za transpoziciju propisa EU (npr. npr. Pravilnik o zahtjevima energetske učinkovitosti proizvoda povezanih s energijom u postupcima javne nabave („Narodne novine“, broj 70/15.).

Prijedlog za daljnje aktivnosti

U svrhu jačanja regulatornog okvira za uvođenje mjerila ZeJN potrebno je napraviti analizu u koje sektorske propise je moguće istaknuti obvezu ZeJN i na koji način (jedan od primjera je podzakonski propis vezano za energetska učinkovitost, Pravilnik o zahtjevima energetske učinkovitosti proizvoda povezanih s energijom u postupcima javne nabave, „Narodne novine“, broj 70/15).

Aktivnost 9. Uspostava politike ZeJN na regionalnoj i lokalnoj razini na način da se u strateške dokumente gradova, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave uvedu mjere za primicanje ZeJN

Prema Statističkom izvješću JLP(R)S su veliki naručitelji te je bitno osigurati njihovo uključivanje u provedbu ZeJN kako bi se dosegnoo postavljeni cilj od 50% provedenih postupaka javne nabave uz primjenu mjerila ZeJN. Stoga je potrebno postići političku volju i usmjerenje prema konceptu ZeJN i istaknuti je u strateško-planske dokumente JLP(R)S. MZOE je sve županije i velike gradove te njihove udruge i Udrugu općina u Republici Hrvatskoj obavijestio o Odluci Vlade Republike Hrvatske o donošenju I. NAP ZeJN i obvezi koje i za njih iz njega proizlaze uključujući izvješćivanje o provedenom (aktivnost broj 10). Je li bilo učinka pokušalo se saznati putem anketnog upita uz pomoć krovnih udruga, Udruga gradova, Udruga općina u Republici Hrvatskoj, Hrvatska zajednica županija (svi imaju predstavnike u Povjerenstvu za ZeJN). Odziv je bio slab, a odgovori uglavnom negativni.

Ipak dobar primjer je dao Grad Zagreb, koji je u Razvojnu strategiju Grada Zagreba za razdoblje do 2020. godine, postavio mjeru C6.P4-M4 Zelena javna nabava s popisom indikativnih aktivnosti koje obuhvaćaju uključivanje osnovnih mjerila zelene javne nabave u postupke javne nabave, poticanje uvođenja osnovnih mjerila zelene javne nabave u postupke bagatelne nabave, podizanje kapaciteta u gradskim upravnim tijelima za provedbu postupaka zelene javne nabave kroz edukacije i međusektorsku suradnju te promicanje primjera dobre prakse i edukaciju šire javnosti o potrebi korištenja zelenih, ekološki prihvatljivijih proizvoda, radova i usluga. (donijela je Gradska skupština Grada Zagreba na 3. sjednici održanoj 28. rujna 2017.). Nadalje, u skladu s I. NAP ZeJN postavljen je pokazatelj ishoda – 50% -tni udio provedenih postupaka javne nabave uz primjenu osnovnih zelenih mjerila do 2020. godine

Prijedlog za daljnje aktivnosti

Uz pomoć udruženja koje okupljaju općine, gradove i županije organizirati okrugle stolove, webinare i druge multimedijске sadržaje kako bi se donositeljima odluka u JLP(R)S približio koncept ZeJN i koristi koje ona nosi za lokalnu zajednicu u okolišnom, gospodarskom i socijalnom smislu.

III. Mjera Promidžba ZeJN - status provedbe aktivnosti

Pod mjeru Promidžba ZeJN navedeno je pet aktivnosti kroz koje se koncept ZeJN htio približiti javnosti, JLP(R)S, tijelima javne uprave, javnim ustanovama, privatnom sektoru i dr. Svrha promidžbe je omogućavanje trenutne identifikacije ZeJN i njenog logotipa, uspostava središnjeg portala kao mjesta za objavu svih informacija i novosti vezano uz ZeJN i komuniciranje primjera dobre prakse i iskustva te dobiti i prednosti provedbe ZeJN (tablica 4).

Tablica 4: Status provedbe aktivnosti za mjeru Promidžba ZeJN

Aktivnost		Nositelj/suradnici	Pokazatelj	Provedeno
10.	Komunikacija o NAP ZeJN	MZOE	NAP ZeJN distribuiran relevantnim tijelima	da
11.	Na internetske stranice drugih tijela u sustavu javne nabave postaviti bannere i veze na portal za ZeJN	MZOE/MINGO/SD USJN	Informacija o portalu o ZeJN je trajno vidljiva na relevantnim internetskim stranicama drugih tijela	da
12.	Izrada internetskog portala za ZeJN, koja sadrži osnovne informacije o ZeJN, mjerilima ZeJN, mrežnu aplikaciju za provjeru eko-oznaka, promidžbene materijale i dr., putem posebnog projekta	MZOE	Uspostavljen portal o ZeJN	da
13.	Promidžba ZeJN u Republici Hrvatskoj putem lokalnih i nacionalnih medija prema javnosti, jedinicama lokalne i područne (regionalne)	MZOE/obveznici javne nabave	Broj objava informacija u elektroničkim i dr. medijima	djelomično

	samouprave, tijelima javne uprave, javnim ustanovama, privatnom sektoru i dr.			
14.	Izrada informativnih materijala s analizom primjera dobre prakse u elektroničkom obliku, njihovo postavljanje na portal ZeJN i razdioba putem drugih medija putem posebnog projekta	MZOE/SDUSJN/Povjerenstvo	Izrađen informativni materijali s analizom primjera dobre prakse u Republici Hrvatskoj	da

U nastavku je dano detaljno obrazloženje za svaku aktivnost te je dan prijedlog za daljnje mjere i aktivnosti.

Aktivnost 10. Komunikacija o NAP ZeJN

Nakon što je Vlada Republike Hrvatske donijela I. NAP ZeJN (kolovoz 2015.) bilo ga je potrebno iskomunicirati prema obveznicima javne nabave. Kroz postupak jednostavne nabave upotrebom mjerila ZeJN MZOE je tiskao I. NAP ZeJN-a u 500 primjeraka te je u siječnju 2016. godine poslan dopis na 150 adresa obveznika javne nabave kojim se pozivaju na korištenje mjerila ZeJN uz nekoliko primjeraka tiskanog I. NAP ZeJN: tijela državne uprave, Vlada Republike Hrvatske, Hrvatski Sabor, Ured predsjednika, županije i veći gradovi, sektorski naručitelji (Hrvatska elektroprivreda d.d., HŽ putnički prijevoz d.o.o., Međunarodna zračna luka Zagreb d.o.o. – zračna luka Franjo Tuđman, sveučilišta, bolnice, Hrvatske vode, Hrvatske šume, Hrvatska radiotelevizija, Hrvatske autoceste d.o.o., Carnet i dr.) te su poslani na tijela u nadležnosti MZOE: Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, FZOEU, Državni hidrometeorološki zavod, javne ustanove nacionalnih parkova i dr.

Digitalni oblik I. NAP ZeJN je objavljen na mrežnoj stranici MZOE i na stranici ZeJN: http://www.mzoip.hr/doc/nacionalni_akcijski_plan_za_zelenu_javnu_nabavu.pdf
<http://www.zelenanabava.hr/>

Prijedlog za daljnje aktivnosti

Potrebno je pojačati aktivnosti komunikacije o NAP ZeJN radi njegove vidljivosti kroz promidžbu i edukaciju, jer dosadašnji rezultati pokazuju slabu praksu uključivanja mjerila ZeJN u postupke javne i jednostavne nabave.

Aktivnost 11. Na internetske stranice drugih tijela u sustavu javne nabave postaviti bannere i veze na portal za ZeJN

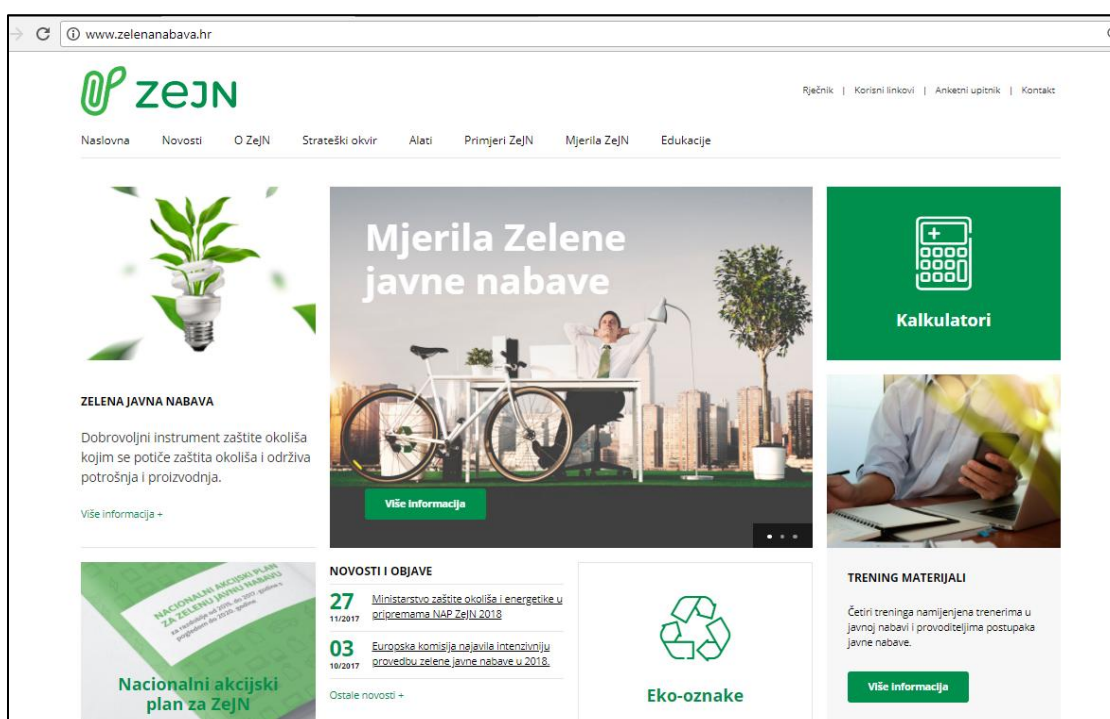
Ideja je bila da se po izradi portla za ZeJN i izradi specifičnog logotipa o ZeJN da MZOE odasla informaciju relevantnim tijelima obveznicima javne nabave, uključujući MINGO-u koji vodi nacionalnu stranicu za javnu nabavu, s molbom za objavu bannera o ZeJN na njihovim mrežnim stranicama. S obzirom na kašnjenje u provedbi projekata koji su prethodili ovoj aktivnosti, do kraja 2017. godine ista se nije mogla provesti.

Prijedlog za daljnje aktivnosti

Aktivnost prebaciti za 2018. godinu te će sprovesti u sklopu novog II. NAP ZeJN-a.

Aktivnost 12. Izrada internetskog portala za ZeJN, koja sadrži osnovne informacije o ZeJN, mjerilima ZeJN, mrežnu aplikaciju za provjeru eko-oznaka, promidžbene materijale i dr., putem posebnog projekta

MZOE je izradio portal za ZeJN u prosincu 2017. godine. (www.zelenanabava.hr). Namjera je bila kroz portal izraditi nacionalnu platformu koja će objediniti sve informacije važne za promicanje ZeJN-a, za prikaz primjera dobre prakse, za pružanje mogućnost daljnje izobrazbe o ZeJN-i, za objavu materijala za e-učenje što uključuje održavanje „webinara“ i e- tečajeva, za objavu fotografija i multimedijjskih sadržaja, kalkulatora troškova životnoga ciklusa i dr.

Slika 1. Portal za ZeJN

Prijedlog za daljnje aktivnosti

Potrebno je nastaviti s održavanjem ovog portala za ZeJN tehnički i sadržajno te ga dograđivati, razvijati i promovirati kako bi suživjela ideja o nacionalnoj platformi.

Aktivnost 13. Promidžba ZeJN u Republici Hrvatskoj putem lokalnih i nacionalnih medija prema javnosti, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, tijelima javne uprave, javnim ustanovama, privatnom sektoru i dr.

Provedbom projekta pod koordinacijom MZOE izrađen je vizualni identitet (logotip) za ZeJN čijim će se korištenjem omogućiti trenutna identifikacija ZeJN. Na temelju toga je izrađen banner (zastava) putem kojeg se htjelo informirati različite dionike o novoj politici ZeJN koji bi se objavio na određene portale i društvene mreže. Banner se sastoji od logotipa ZeJN-a i adrese mrežne stranice ZeJN-a. No kako se kasnilo s izradom mrežne stranice, banner je tek postao cjelovit krajem 2017. godine. Stoga je ova aktivnost djelomično provedena jer je do kraja 2017. godine banner o ZeJN objavljen samo na portalima vezanim na poslovni sektor (www.poslovni.hr i <https://lider.media/>).

Slika 2. Banneri (zastava za oglašavanje na mrežnim stranicama)

Prijedlog za daljnje aktivnosti

Treba nastaviti s ovom aktivnošću i u razdoblju trajanja novog II. NAP ZeJN i osigurati sredstva za promidžbu putem elektroničkih medija.

Aktivnost 14. Izrada informativnih materijala s analizom primjera dobre prakse u elektroničkom obliku, njihovo postavljanje na portal ZeJN i razdioba putem drugih medija putem posebnog projekta

Informativni materijali sa primjerima dobre prakse su izrađeni u sklopu provedbe aktivnosti pod rednim brojem 3, Izobrazba stručnih osoba koje izvode nastavni program izobrazbe iz područja javne nabave o mjerilima ZeJN putem posebnog projekta i aktivnosti pod rednim brojem 4, Izrada Programa usavršavanja o ZeJN za provoditelje postupka javne nabave putem posebnog projekta. Informativni materijali sa primjerima dobre prakse su objavljeni na portalu ZeJN.

Prijedlog za daljnje aktivnosti

Potrebno je nastaviti sa sakupljanjem primjera dobre prakse i objavljivanjem istih na portalu ZeJN. Primjeri se mogu skupljati kroz Povjerenstvo za zelenu javnu nabavu i kroz rad na programima edukacije provoditelja postupaka javne nabave. Prijedlog je nadopuniti ih s primjerima dobre prakse drugih država članica EU. Predlaže se objavljivanje istih u obliku knjižice koja bi bila lako upotrebljiva i primjenjiva svim provoditeljima postupaka javne nabave.

IV. Mjera Provedba NAP ZeJN - status provedbe aktivnosti

Po usvajanju I. NAP ZeJN krenulo se u realizaciju ove mjere i triju planiranih aktivnosti. Dvije su aktivnosti provedene dok se na aktivnosti br. 17. još radi, odnosno u tijeku je izrada prijedloga II. NAP ZeJN za iduće trogodišnje razdoblje (tablica 5).

Tablica 5: Status provedbe aktivnosti za mjeru Provedba NAP ZeJN

Aktivnost		Nositelj/suradnici	Pokazatelj	Provedeno
15.	Utvrđivanje načina praćenja provedbe NAP ZeJN-a	Povjerenstvo	Usvojena metodologija	da
16.	Odabir i prilagodba postojećeg alata za izračun životnih troškova proizvoda (LCC)	MZOE	Alat LCC dostupan na hrvatskom jeziku na portalu o ZeJN	da
17.	Analiza provedbe NAP ZeJN i izrada NAP ZeJN za drugo trogodišnje razdoblje 2018. do 2020. godini putem posebnog projekta	MZOE/Povjerenstvo	Izrađen prijedlog NAP ZeJN	u tijeku

U nastavku je dano detaljno obrazloženje za svaku aktivnost te je dan prijedlog za daljnje mjere i aktivnosti.

Aktivnost 15. Utvrđivanje načina praćenja provedbe NAP ZeJN-a

U I. NAP ZeJN predloženo je više pokazatelja provedbe i načina prikupljanja podataka o ZeJN u Hrvatskoj.

Uzimajući u obzir postojeći stupanj dostupnih podataka, iz Statističkih izvješća odabrana su dva kvantitativna pokazatelja:

$$\text{Pokazatelj 1} = \frac{\text{vrijednost ugovora prema mjerilima ZeJN}}{\text{ukupna vrijednost (analiziranih)ugovora}}$$

$$\text{Pokazatelj 2} = \frac{\text{broj ugovora prema mjerilima ZeJN}}{\text{ukupan broj (analiziranih)ugovora}}$$

Kroz rasprave na sjednicama Povjerenstva za zelenu javnu nabavu odlučilo se koristiti dva načina prikupljanja podataka:

- putem anketnog e-upitnika
- putem EOJN.

Putem anketnog upitnika su se dobili kvantitativni i kvalitativni podaci. Anketni e-upitnik je provedenu u 2016. i 2017. godini kojeg je provelo MZOE u suradnji s MINGO (poslan je svim naručiteljima koji su registrirani u sustavu EOJN nabave njih 6.274 od kojih je cca 10% odgovorilo). Prema obrađenim podacima iz anketnog upitnika koji je proveden u 2016. godini za 2015. godinu proizlazi kako su naručitelji koristili mjerila ZeJN u 12% postupaka javne nabave, dok su za 2016. godinu naručitelji označili kako su koristili mjerila ZeJN u 52,1% postupaka javne nabave. Podaci generirani iz anketnih upitnika su u nesrazmjeru sa podacima iz Statističkih izvješća za 2015. - 2017. godinu što ukazuje na nerazumijevanje samog pojma zelene javne nabave i kada sklopljeni ugovor može biti okarakteriziran kao „zelen“. Tome dodatno u prilog ide podatak iz anketnog upitnika za 2016. godinu kada je preko 50% ispitanika izjavilo kako uopće nisu upoznati sa mjerilima ZeJN, dok ih je, paradoksalno, 50,1% izjavilo kako su koristili mjerila ZeJN (s kojima nisu upoznati).

Putem EOJN, MINGO kao nadležno tijelo prati provedbu javne nabave te na osnovu ovog alata izrađuje Statistička izvješća o javnoj nabavi koja objavljuje na nacionalnom portalu za javnu nabavu www.javnanabav.hr. Stoga je iskorišten ovaj alat kako bi se ujedno pratilo uključivanje mjerila ZeJN u postupke javne nabave u Hrvatskoj. S tom svrhom je MINGO postavilo kućicu koja se označi ako su za sklopljeni ugovor o nabavi robe ili usluge korištena mjerila ZeJN (<https://eojn.nn.hr/Oglasnik/>).

Provedba I. NAP ZeJN se također pratila kroz radne sjednice Povjerenstva za zelenu javnu nabavu, njih 10, koje su održane u razdoblju od 2015. do 2017. godine, kada su članovi izvješćivali o provedenim mjerama i aktivnostima (kvalitativni pokazatelji).

Prijedlog za daljnje aktivnosti

Praćenje provedbe ZeJN potrebno je nastaviti pratiti kroz EOJN iz razloga što su obveznici javne nabave dužni ispuniti isti nakon sklopljenog ugovora te je iz njega moguće generirati vjerodostojne podatke. Povjerenstvo za ZeJN je predložilo kućicu za ZeJN unutar EOJN-a proširiti kroz padajući izbornik kako bi se moglo u budućnosti generirati više podataka i informacija vezano uz korištenje mjerila ZeJN (npr. pitanja vezano uz osnovna i sveobuhvatna mjerila).

Aktivnost 16. Odabir i prilagodba postojećeg alata za izračun životnih troškova proizvoda (LCC)

Osim jednokratnog troška, u ZeJN važna informacija je i ta koliki trošak roba i usluga ima kroz cijeli životni ciklus. Kako bi se stoga uzeli u obzir realni troškovi za naručitelja razvijene su različite metode za izračun LCC, koje sadrže tri ključna dijela; trošak kupovine, trošak korištenja i održavanja i trošak zbrinjavanja. U okviru aktivnosti broj 3 Izrada Programa usavršavanja o ZeJN za provoditelje postupka javne nabave, odabrani su, prilagođeni i prevedeni na hrvatski jezik kalkulatori za izračun LCC za koje su stručnjaci za javnu nabavu smatrali da su najprikladniji i najjednostavniji za korištenje. Kalkulatori LCC za uredsku informacijsko-komunikacijsku tehnologiju (ICT) opremu, za energente i za javnu rasvjetu izrađeni su u formatu excel te se mogu skinuti s portala ZeJN <http://www.zelenanabava.hr/alati/kalkulatori> i izravno koristiti.

Prijedlog za daljnje aktivnosti

Treba nastaviti s prilagođavanjem kalkulatora za LCC za druge skupine proizvoda, a koji su se među državama EU pokazali kao dobri te ih objavljivati na nacionalnom portalu za ZeJN. Istovremeno treba nastaviti s izobrazbom stručnjaka u javnoj nabavi kako bi oni što više koristili ove kalkulatore. Potrebno je pratiti kalkulatore LCC koji se razvijaju na razini EU te nastaviti s odabirom i njihovom prilagodbom i prijevodom na hrvatski jezik radi objave na portal o ZeJN i uvrštavanja u materijale za edukaciju.

Aktivnost 17. Analiza provedbe NAP ZeJN i izrada NAP ZeJN za drugo trogodišnje razdoblje 2018. – 2020. godini putem posebnog projekta

U svrhu izrade ovog Izvješća o provedbi I. NAP ZeJN za razdoblje 2015. – 2017. godini analizirana je provedba svake mjere u suradnji s Povjerenstvom za zelenu javnu nabavu te su rezultati predstavljeni u ovom dokumentu. Ovo Izvješće je prošlo savjetovanje s relevantnim tijelima državne uprave te se nadopunilo u skladu sa zaprimljenim komentarima.

Uzimajući u obzir ovo Izvješće i prijedloge od Povjerenstva za zelenu javnu nabavu MZOE će izraditi II. NAP ZeJN za trogodišnje razdoblje od 2018. do 2020. godine.

Prijedlog za daljnje aktivnosti

Uspostaviti intenzivniji rad Povjerenstva za zelenu javnu nabavu radi usmjeravanja rada na provedbi II. NAP ZeJN.